Zdravstveni dom
Domžale

LOGOPEDSKA AMBULANTA
Mestni trg 2, 1230 Domžale
Telefon: 01/ 72 45 228

POROČILO O DELU LOGOPEDSKE AMBULANTE V ZDRAVSTVENEM DOMU DOMŽALE ZA OBDOBJE OD 1. JANUARJA DO 31. DECEMBRA 2019

Kraj: Domžale
Datum: februar 2020

Pripravila: Slavica Markovikj, prof. defektolog – logoped

Slavica MARKOVIKJ
prof. defektolog, logoped

Vsebina:

1. Osnovne naloge logopedske ambulante ZD Domžale.

2. Predstavitev populacije zajete v logopedsko ambulanto ZD Domžale.

2.1 Prikaz števila obravnavanih otrok po občinah in število vseh obravnav po občinah

2.2. Pogostost obravnav.

3. Sodelovanje z drugimi institucijami.

4. Program dela in smernice za nadaljnje delo.

1. Osnovne naloge logopedske ambulante v ZD Domžale

Logopedska ambulanta v ZD Domžale se ukvarja z logopedsko diagnostiko (odkrivanjem) in terapijo otrok z govorno-jezikovnimi in komunikacijskimi motnjami ter svetovanje staršem otrok in zunanjim inštitucijam.

Otroke z govorno-jezikovnimi težavami v logopedsko ambuanto lahko napotijo pediatri ter strokovni delavci Dispanzerja za mentalno zdravje (klinični psiholog oz. psiholog in specialni pedagog).

Logopedsko diagnostično ocenjevanje je usmerjeno v otkrivanje težav in motenj na področju govorno-jezikovnega in komunikacijskega razvoja. Proces se začne z jemanjem anamnestičnih podatkov o otrokovem splošnem, govorno-jezikovnem in komunikacijskem razvoju od rojstva pa dalje, potem obsega ocenjevanje otrokovega govorno – jezikovnega razvoja z različnimi standardiziranimi in nestandardiziranimi testi ter opazovanje otrokovega komunikacijskega vedenja med posameznimi terapijami. Diagnostični logopedski postopek predstavlja tudi sodelovanje oziroma povezovanje s pedagoškimi delavci vrta, ki vsakodnevno spremljajo otroka.

Logopedske terapije se izvajajo individualno in ambulantno. So ciljno naravnane in se izvajajo v daljših oz. krajših časovnih obdobju. Pogostost terapij je prilagojena potrebam posameznega otroka in njegove družine, ter se v skladu z njegovimi trenutnimi možnostmi, sposobnostmi ter potrebam spreminja. Terapija otrok pogosto poteka v sklopih srečanj, za otroke z obsežnejšimi težavami zagotovimo bolj pogoste termine srečanja. Logopedska terapije predvidoma traja 1 uro. Del tega časa je namenjen svetovanju staršem, rejnikom ali skrbnikom, vzgojiteljem ali izvajalcem dodatne strokovne pomoči. Pogostost logopedskih terapij je omejena s številčnostjo otrok, ki so trenutno v obravnavi.

Svetovanje staršem, rejnikom, skrbnikom otrok z govorno-jezikovnimi motnjami se izvaja v sklopu logopedske terapije in sicer vedno po zaključku vsake logopedske ure. Na logopedskih obravnavah otrok z govorno-jezikovnimi težavami so prisotni starši, rejniki ali skrbniki ter se jim sproti razlaga, dodatno pojasnjuje ter demonstrira logopedsko delo z otrokom. Logopedska terapije se ponavadi zaključi s pogovorom s starši o njihovih dilemah, vprašanjih, dodatnim svetovanjem. Zaradi povečanega obsega obravnav se občasno svetovanje staršem izvaja tudi izzven logopedskih terapij, in sicer po elektronski pošti ali po telefonu.
Svetovanje se izvaja tudi z zunanjimi inštitucijami in z njihovimi strokovnimi delavci (vzgojitelji, strokovni delavci vrtca, učitelji, psihologi osnovnih šol, izvajalci dodatne strokovne pomoči) ob predhodni pisni privolitvi staršev otrok.
Usklajeno delo in govorno vedenje vseh odraslih, ki preživljajo veliko časa z otrokom z govorno-jezikovnimi motnjami je pogosto bistvenega pomena. Z zunjanimi strokovni delavci načrtujemo nadaljne sodelovanje, povezovanje ter evalvacijo otrokovega govorno-jezikovnega in komunikacijskega razvoja.

-114-

V okvirju Dispanzerja za mentalno zdravje ZD Domžale potekajo tudi multidisciplinarna timska srečanja. Pogostost timskih srečanj je odvisna od trenutnega obsega dela kot tudi od potreb po multidisciplinarnem sodelovanju za posamezne otroke, in sicer v povprečju enkrat do petkrat tedensko. Na timskih srečanjih predstavimo posamezne otroke ter oblikujemo skupne cilje obravnav in načrt dela, ki bo najbolj optimalen za otrokov celostni razvoj. Na srečanjih analiziramo delo z otroki z različnih strokovnih področij ter evalviramo otrokov napredek. Ugotovitve posredujemo staršem, vrtecem, strokovnim delavcem, ob vnaprejšnji pisni privolitvi staršev, rejnikov ali skrbnikov.

Sodelovanje Razvojne ambulante in Dispanzerja za mentalno zdravje ZD Domžale (logoped, psiholog, specialni pedagog) poteka v obliki širšega timskega srečanja in sicer enkrat mesečno.

Zaradi zagotavljanje optimalnega govorno-jezikovnega razvoja otrok se občasno sodelovanje izvaja tudi v obliki pogovora z otrokovim osebnim izbranim pediatrom.

V logopedski ambulanti ZD Domžale se izvaja tudi ***logopedska detekcija,*** in sicer preventivni logopedski pregled petletnikov (PLP 5).
Pregled se izvaja v obliki presajalnega testa in je namenjen odkrivanju govorno-jezikovnih težav pri petletnikih. Test izvajamo le pri tistih otrocih, ki so bili usmerjeni in napoteni v logopedsko ambulanto s strani osebnih pediatov.

Kot logoped v ZD Domžale opravljam naslednje delovne naloge:

Individualno načrtovanje dela za logopedsko obravnavo

Glede na logopedsko diagnostično oceno in gleda na diagnostično oceno, ki jo poda celotni tim pripravim individualni načrt dela za posameznega obravnavanega otroka. Individualni načrt se spreminja v skladu z otrokovim napredovanjem in njegovim trenutnim stanjem in funkcioniranjem. O ugotovitvah kot tudi o spremembah pri delu, o napredovanju pri terapijah sproti obveščam starše, ostale sodelavce v timu ter strokovne delavce vrtcev, šol.

Strokovno logopedsko delo na preventivnem področju

Ozaveščanje širše okolice o pravočasnem otkrivanju govorno-jezikovnih motenj, izobraževanja za vzgojiteljice in strokovne delavce vrtcev glede pravočasne usmeritve staršev otrok z govorno jezikivnimi motnjami.

Strokovno svetovanje staršem, rejnikom ali skrbnikom

Svetovanje staršem poteka sprotno in sicer ob vsaki logopedski terapiji. Starše seznanim z otrokovim trenutnim govorno-jezikovnim funkcioniranjem, svetujem smernice za nadaljnje delo z otrokom doma, svetujem postopke ter pristope pri delu.
Sodelovanje z zunanjimi strokovnimi delavci in izobraževalnimi inštitucijami, ki jih otroci z govorno-jezikovnimi motnjami obiskujejo.

Omenjeno sodelovanje je usmerjeno na skupno iskanje ustreznih prilagoditev, načinov spodbujanja govorno-jezikovnega razvoja. Pri tem iskoriščamo otrokova močna področja in na njih poskušamo nadgraditi in krepiti šibkih področij. Sodelovanje obsega tudi ustrezno prepoznavanje določenih vedenj in posledično ustrezna intervenca.

Analiza terapevtskih rezultatov

Evalvacija logopedskega dela in napredka otrok z govorno-jezikovnimi motnjami poteka sportono. V okvirju timskih sestankov s sodelavci iz Dispanzerja za mentalno zdravje se sprotno pogovarjamo o napredku pri otrocih, načine dela in pristope prilagajamo otrokovim zmožnostim in potrebam. Načrte dela poskušamo vključiti v otrokovo ožje in širše okolje.

Strokovno izpopolnjevanje

Zaradi stika z različno populacijo otrok z govorno-jezikovnimi težavami je nujno potrebno dodatno izobraževanje in strokovno izpopolnjevanje. Leta 2019 sem se udeležila dvodnevnega seminarja Avtizem v prvoh letih življenja ter enodnevnega izobraževanja Avtizem in komunikacija. Z aktivnim sodelovanjem z različnimi strokovnimi profili vrtcev in šol se prenašajo in izmenjujejo informacije in znanja z različnih strokovnih področij.

Vodenje logopedske dokumentacije

Za vsakega obravnavanega otroka vodim dokumentacijo v obliki osebne mape, ki vsebuje podatke o otroku, anamnestične podatke, otrokov trenutni govorno-jezikovni razvoj, njegovo komunikacijsko in pragmatično vedenje, terapvtske merke, sprotne zapiske z obravnav, zapisnike timskih sestankov, pisna dovoljenja staršev oz. rejnikov za stik z vzgojno varstvenimi zavodi in s šolo obravnavanega otroka. Zaradi podpore staršev v procesu usmerjanja otrok s posebnimi potrebami po potrebi pišem tudi logopedska poročila za otroke, ki so obravnavni v logopedski ambulanti ZD Domžale in potrebujejo usmerjanje. Osebne mape se hranijo v kartotečni omari.

2. PREDSTAVITEV POPULACIJE ZAJETE V LOGOPEDSKO AMBULANTO ZD DOMŽALE

2.1. Prikaz obravnavanih otrok po občinah

Gleda na financiranje delovnega mesta logopeda iz petih občin je v nadaljevanju predstavljen prikaz števila obravnavanih otrok po občinah za leto 2019.

Tabela 2.

OBČINA	ŠTEVILO OBRAVNAVANIH OTROK	ŠTEVILO VSEH OBRAVNAV
DOMŽALE	107	196
LUKOVICA	51	85
MORAVČE	49	92
TRZIN	19	48
MENGEŠ	51	89
Skupaj	**277**	**510**

Tabela prikazuje število otrok vodenih v logopedski ambulanti za leto 2019 in število izvedenih obravnav otrok po posamezni občini.

2.2. Pogostost obravnav

Otroci, ki imajo izrazitejše govorno-jezikovne težave so vključeni v logopedske obravnave najpogosteje dvakrat mesečno v obsegu ene ure. Otroci, ki imajo manj izrazite težave, so deležni logopedskih obravnav enkrat v parih mesecih. Pri večini otrok, zaradi specifike govorno-jezikovnih težav se obravnave izvajajo po sklopih (v nekajtedenskih zaporednih terminih, ki jim sledi premor z natančnimi navodili za delo doma).
Zaradi zasedenosti ambulante ter posledično manjših možnosti za strnjene in bolj redne obravnave je svetovanje staršem ter načrtovanje dela doma pomemben dejavnik pri uspešnosti logopedskih terapij.
O pogostosti in časovnem obsegu logopedskih terapij se odločimo glede na potrebe in zmogljivosti otroka, družine ter glede na trenutno zasedenost logopedske ambulante.

V logopedski ambulanti opravim od 6 do 8 obravnav dnevno, v predvidenem času za timske sestanke in svetovanje vzpostavljam kontakt z zunanjimi institucijami (vrtci, šole).

3. Sodelovanje in dodatne aktivnosti z zunanjimi institucijami

Otroci, ki so bili napoteni v logopedsko ambulanto in so izkazovali obšežnejše težave, obenem tudi na področju govorno-jezikovnega razvoja so potrebovali medinsitucionalno sodelovanje. Svetovalnim delavkam vrtca, vzgojiteljicam ter izvajalkam dodatne strokovne pomoči sem nudila strokovne, jasne in kontretne nasvete za delo s posameznim otrokom.
V prihodnosti načrtujemo tudi širše timske sestanke z vsemi odraslimi, ki so vključeni v ožje in širše okolje otrok z govorno-jezikovnimi motnjami (svetovalni delavci, vzgojiteljice, starši, člani strokovnega tima).

4. Smernice za nadaljenje delo

- nadaljnja celovita logopedska obravnava otrok z govorno-jezikovnimi in komunikacijskimi motnjami;
- svetovanje staršem, sodelovanje z ostalimi strokovnimi sodelavci tima;
- iskanje in raziskovanje novih načinov, pristov in metod dela z otroki z govorno-jezikovnimi težavami;
- pravočasno prepoznavanje otrok s komunikacijskimi in govorno-jezikovnimi težavami in posledično boljše povezovanje in sodelovanje s pediatri ZD Domžale in ostalimi strokovnimi delavci vrtcev in šol;
- izvajanje delavnic, predavanj, srečanj za vzgojiteljice, svetovalne delavce vrtcev in šol;
- nadaljnje širjenje in razvijanje strokovnega znanja, pristopov na področju dela z otroki z govorno-jezikovnimi motnjami.